

THE CURRENT STATE OF TEACHING THE COURSE “NATIONAL DEFENSE AND SECURITY GUIDELINES” OF THE COMMUNIST PARTY OF VIETNAM IN ALIGNMENT WITH PATRIOTIC EDUCATION FOR STUDENTS: A CASE STUDY

Nguyen Linh Phong

Email: phongnl@hcmue.edu.vn

Ho Chi Minh University of Education
280 An Duong Vuong, Ward 4, District 5,
Ho Chi Minh City, Vietnam

Received: 07/01/2025

Revised: 15/4/2025

Accepted: 25/5/2025

Published: 25/6/2025

Abstract: The current state of teaching the *National defense and security guidelines* course of the Communist Party of Vietnam has recently achieved significant positive outcomes, contributing to raising awareness and enhancing the sense of responsibility among the younger generation in fulfilling the two strategic tasks of building and safeguarding the Socialist Republic of Vietnam. Alongside these accomplishments, certain challenges persist that require further attention and analysis to improve effectiveness. This paper examines the course through its core components, including objectives, learning outcomes, content, teaching methods, and more. By employing theoretical research methods and conducting case study surveys at Ho Chi Minh City University of Education, the study evaluates survey data and proposes measures to improve the teaching of the *National defense and security guidelines* in alignment with patriotic education for students in the current context.

Keywords: *National defense and security guidelines, patriotic education, student.*

THỰC TRẠNG DẠY HỌC MÔN ĐƯỜNG LỐI QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM THEO ĐỊNH HƯỚNG GIÁO DỤC CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC CHO SINH VIÊN: MỘT NGHIÊN CỨU TRƯỜNG HỢP

Nguyễn Linh Phong

Email: phongnl@hcmue.edu.vn

Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh
280 An Dương Vương, Phường 4, Quận 5,
Thành phố Hồ Chí Minh

Nhận bài: 07/01/2025

Chỉnh sửa xong: 15/4/2025

Chấp nhận đăng: 25/5/2025

Xuất bản: 25/6/2025

Tóm tắt: Thực trạng dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam trong thời gian qua đã đạt được nhiều thành quả rất tích cực, góp phần bồi dưỡng, nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho thế hệ trẻ trong thực hiện hai nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Bên cạnh những kết quả đạt được, việc dạy học môn này vẫn còn những tồn tại cần được quan tâm, phân tích để tiếp tục cải tiến hiệu quả. Bài viết này tiếp cận theo các thành tố cấu thành môn học gồm mục tiêu, chuẩn đầu ra, nội dung, phương pháp dạy học... bằng phương pháp nghiên cứu lý thuyết, khảo sát thực trạng qua nghiên cứu trường hợp tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, đánh giá dữ liệu khảo sát và đề xuất các biện pháp cải tiến hoạt động dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong bối cảnh mới.

Từ khóa: *Đường lối quốc phòng và an ninh, giáo dục chủ nghĩa yêu nước, sinh viên.*

1. Đặt vấn đề

Trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam Xã hội chủ nghĩa, đường lối quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân giữ vị trí chiến lược. Trong đó, giáo dục đường lối quốc phòng và an ninh cho học sinh, sinh viên là một nội dung quan

trọng. Đại hội XIII của Đảng khẳng định, cần: “Tăng cường tiềm lực quốc phòng và an ninh; xây dựng và phát huy mạnh mẽ “Thế trận lòng dân” trong nền quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân; Xây dựng và củng cố vững chắc thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân” (Đảng Cộng

sản Việt Nam, 2021, tr.157). Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam cùng với các môn lý luận chính trị trong trường đại học góp phần giáo dục toàn diện cho sinh viên về tinh thần yêu nước, niềm tự hào dân tộc. Bồi dưỡng cho sinh viên những kiến thức, lý luận cơ bản về vị trí, vai trò của hoạt động quốc phòng - an ninh, nhận thức sâu sắc về nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc; Là cơ sở tiếp tục phát triển chủ nghĩa yêu nước Việt Nam trong kỉ nguyên vươn mình của dân tộc (Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng, 2022).

Thực tế trong thời gian qua, tình hình an ninh, trật tự trên một số địa bàn, khu vực còn chưa ổn định. Nhiều yếu tố tác động, ảnh hưởng đến an ninh, an toàn của nền quốc phòng, lợi dụng tình hình đó các thế lực thù địch tiến hành chống phá nước ta trên nhiều lĩnh vực. Đây cũng là thử thách lớn đối với nước ta. Vì vậy, trong quá trình học tập của sinh viên nói chung và trong dạy học, học tập môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam nói riêng, cần giáo dục và quán triệt việc giữ gìn an ninh, bảo đảm ổn định, trật tự xã hội và kỉ cương. Đây là nhiệm vụ thường xuyên và cũng là mục tiêu, nội dung, chương trình môn học. Qua đó, giáo dục để sinh viên có tình cảm tốt đẹp với quê hương, đất nước, phát huy truyền thống, ý thức dân tộc, nhận thức được trách nhiệm với nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc, luôn cảnh giác, không lơ là, chủ quan, ý lại, để các thế lực xấu lôi kéo, xúi giục, kích động. Từ các phân tích lý luận, chúng tôi khảo sát thực trạng dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước qua nghiên cứu trường hợp tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh và đề xuất một số biện pháp nhằm tiếp tục cải tiến hiệu quả dạy học, giáo dục nội dung này.

2. Mô tả trường hợp

Hiện nay, trên cả nước có hai loại hình tổ chức dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam (trong khuôn khổ các hoạt động của môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh) là tự chủ tổ chức tại các cơ sở giáo dục hoặc tại trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh theo phân luồng (Quốc hội, 2013, Điều 12). Theo Quyết định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh được cấp phép tự chủ dạy học môn này giống với mô hình của một số cơ sở giáo dục khác như: Trường Đại học Sài Gòn,

Trường Đại học Văn Lang, Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh...

Về địa điểm khảo sát, tác giả chọn Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh là địa điểm nghiên cứu, triển khai khảo sát thực trạng dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước. Theo dữ liệu Ba công khai công bố năm 2023, tính đến tháng 5 năm 2023, Trường có 22 khoa chuyên môn và 01 tổ trực thuộc với tổng cộng 797 cán bộ, viên chức, trong đó có 614 giảng viên (Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, 2023, tr.5). Trường có Khoa Giáo dục Quốc phòng được phân công bảo đảm chuyên môn, tổ chức dạy học môn Giáo dục quốc phòng và an ninh với các nội dung về Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam (Học phần 1); Công tác quốc phòng và an ninh (Học phần 2); Quân sự chung (Học phần 3); Kỹ thuật chiến đấu bộ binh và chiến thuật (Học phần 4).

Đối tượng khảo sát là sinh viên đang học tập hệ chính quy tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh đã hoặc đang học tập môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam. Thống kê đối tượng khảo sát cụ thể trong Bảng 1. Mục tiêu của khảo sát này là để thu thập thông tin về các biểu hiện của sinh viên theo chuẩn đầu ra môn học, đặc biệt là về thái độ học tập, tinh thần trách nhiệm của một công dân yêu nước. Ngoài ra, để khách quan, tác giả đã phỏng vấn sâu 04 giảng viên tham giảng dạy môn học này, trong đó có 02 giảng viên được đào tạo từ môi trường dân sự, ngoài quân đội và 02 giảng viên là Sĩ quan biệt phái giảng dạy của Quân đội nhân dân Việt Nam.

3. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu lý thuyết: Sử dụng phương pháp nghiên cứu để thu thập thông tin, hệ thống hóa, phân tích, tổng hợp, khái quát hóa các văn bản, quan điểm, chính sách của Đảng, Nhà nước. Nghiên cứu các giáo trình, sách tham khảo, tài liệu về phương pháp dạy học tình huống, các công trình nghiên cứu, các bài báo khoa học có liên quan đến chủ đề nghiên cứu.

Phương pháp khảo sát, phỏng vấn: Tác giả gửi phiếu khảo sát trực tiếp và đường dẫn khảo sát trên Google Forms. Tổng cả hai phương thức thu về được 213 phiếu. Đối với phỏng vấn giảng viên, tác giả liên hệ phỏng vấn trực tiếp và có cho điền phiếu trước khi tham gia phỏng vấn (xem Bảng 1).

Bảng 1: Thống kê số phiếu khảo sát

TT	Khoa đào tạo theo khối ngành	Số phiếu
1	Tự nhiên (Toán - Tin học, Vật lí, Hoá học, Sinh học, Công nghệ Thông tin).	51
2	Xã hội (Ngữ văn, Lịch sử, Địa lí, Giáo dục Chính trị, Tâm lí học, Khoa học Giáo dục)....	72
3	Đặc thù (Giáo dục Mầm non, Giáo dục Đặc biệt, Giáo dục Thể chất, Giáo dục Tiểu học).	43
4	Ngoại ngữ (Tiếng Anh, Tiếng Pháp, Tiếng Hàn Quốc, Tiếng Trung, Tiếng Nhật, Tiếng Pháp, Tiếng Nga).	47
Tổng	21/22 Khoa đào tạo (trừ Khoa Giáo dục quốc phòng).	213

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Kết quả khảo sát thực trạng tổ chức dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam cho sinh viên theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh

4.1.1. Mục tiêu môn học

Thực hiện đường lối quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân của Đảng Cộng sản Việt Nam, hoạt động giáo dục quốc phòng và an ninh là nhiệm vụ chiến lược trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc với mục tiêu bồi dưỡng cho công dân những kiến thức cần thiết, góp phần bồi đắp tinh thần yêu nước, phát huy truyền thống dựng nước và giữ nước, nuôi dưỡng lòng tự hào, tự tôn dân tộc. Đồng thời, giáo dục nâng cao ý thức, trách nhiệm và sự tự giác trong thực hiện nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, góp phần bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam Xã hội chủ nghĩa (Quốc hội, 2013). Có nhiều hình thức giáo dục quốc phòng và an ninh như tổ chức thành môn học, bồi dưỡng kiến thức, tích hợp trong các môn,...

Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam là một môn học trong hệ thống môn giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên. Môn học có mục tiêu chung là giáo dục kiến thức cơ bản về quan điểm của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước liên quan đến quốc phòng và an ninh; xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân vững mạnh; kết hợp chặt chẽ giữa thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân; củng cố, phát triển lực lượng vũ trang nhân dân, đồng thời nâng cao tinh thần sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự, nghĩa vụ công an để bảo vệ Tổ quốc (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2020).

Tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, mục tiêu môn học được xác định gồm: Outcome 1 (O1) - Tuân thủ, chấp hành đường lối,

chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quốc phòng và an ninh; Outcome 2 (O2) - Thể hiện trách nhiệm đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, 2024). Hai mục tiêu môn học có ưu thế định hướng cho sinh viên được bồi dưỡng về nhận thức, tình cảm, định hướng hành động yêu nước ở hiện tại và trong tương lai. Là tiền đề phát huy giá trị của chủ nghĩa yêu nước Việt Nam trong thời đại mới.

4.1.2. Chuẩn đầu ra môn học

Dựa trên mục tiêu môn học, sau khi học xong môn Đường lối quốc phòng an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam sinh viên Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh phải đáp ứng 02 chuẩn đầu ra như sau (xem Bảng 2).

Bảng 2: Nội dung chuẩn đầu ra

Mục tiêu môn học	Mã chuẩn đầu ra (Course Learning Outcome)	Nội dung chuẩn đầu ra
O1	CLO1	Nhận thức được đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam.
O2	CLO2	Làm rõ được quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về bảo vệ Tổ quốc; Nghệ thuật quân sự từ khi có Đảng Cộng sản Việt Nam; Xây dựng lực lượng dân quân tự vệ; Xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc.

4.1.3. Nội dung dạy học

Căn cứ vào mục tiêu, yêu cầu của môn học với nội dung chính là giới thiệu các kiến thức về quốc phòng an ninh, truyền thống chống giặc ngoại xâm của cha ông ta, nghệ thuật quân sự, nghệ thuật đánh giặc giữ nước của dân tộc ta, kiến thức cơ bản về vị trí, vai trò, nhận thức của Đảng về nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc, bảo đảm an ninh trật tự và an toàn xã hội trong thời kỳ hội nhập quốc tế ngày nay. Qua đó, người học nhận thức rõ vai trò trách nhiệm của bản thân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Sứ mệnh của các nội dung trong môn học nhằm giáo dục cho người học các nội dung kiến thức cơ bản về nền quốc phòng, an ninh từ đó giáo dục hướng người học tới các nội dung có vai trò quan trọng nhằm đáp ứng yêu cầu giáo dục như giáo dục chủ nghĩa yêu nước, phát huy vai trò trách nhiệm của công dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Từ cơ sở nội dung chính của môn học có thể triển khai lồng ghép các nội dung giáo dục chủ nghĩa yêu nước. Bởi chính từ các nội dung trên giúp bản thân người học có định hướng và nhận thức cơ bản về nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, vai trò, nhận thức của Đảng về nhiệm vụ quốc phòng, an ninh, bảo vệ Tổ quốc, bảo đảm an ninh trật tự và an toàn xã hội. Từ đó phát huy giá trị của bản thân trong công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước.

4.1.4. Phương pháp dạy học

Với việc tổ chức dạy học trên lớp, với số lượng 150 sinh viên mỗi lớp, giảng viên tham gia dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp cận, vận dụng phương pháp dạy học đa dạng.

Về mặt quan điểm, giảng viên dạy học theo quan điểm lấy người học làm trung tâm, tập trung giáo dục người học theo các phẩm chất và năng lực được xác định trong chương trình đào tạo gồm 11 phẩm chất, năng lực. Trong đó, định hướng sinh viên thể hiện được trách nhiệm công dân và trách nhiệm với nghề giáo (Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, 2021).

Về phương pháp, trong dạy học, giảng viên giáo dục quốc phòng và an ninh sử dụng kết hợp các phương pháp: Thuyết trình, đàm thoại, nêu và giải quyết vấn đề, dạy học theo nhóm. Với tần suất sử dụng cao nhất là phương pháp thuyết trình với tỉ lệ 100%.

4.1.5. Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên trong môn học

Việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập trong môn

Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam được tổ chức theo hình thức đánh giá quá trình và đánh giá định kì.

Trong đánh giá quá trình giảng viên sử dụng phương pháp kiểm tra viết và phương pháp kiểm tra qua sản phẩm học tập. Kết cấu điểm quá trình gồm ba cột điểm với các công cụ: Bài trắc nghiệm khách quan; Bài thuyết trình; Phiếu quan sát. Việc đánh giá định kì được tổ chức theo lịch thi chung toàn trường với bài trắc nghiệm khách quan 50 câu hỏi nhiều lựa chọn, trong thời gian 45 phút tại phòng máy tính.

4.2. Kết quả khảo sát ý kiến giảng viên, sinh viên về thực trạng tổ chức dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam cho sinh viên theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh

4.2.1. Về kết quả khảo sát sinh viên

Cơ cấu sinh viên tham gia khảo sát theo năm đào tạo: Năm thứ nhất là 108 sinh viên (đạt 50,7%), năm thứ hai là 73 sinh viên (đạt 34,3%), sinh viên năm thứ ba và năm thứ tư là 32 sinh viên (đạt 15%). Trong đó, có 210 sinh viên được đánh giá đạt trong lần đầu học tập, có 03 sinh viên tham gia học tập môn học lần thứ hai với lí do sức khỏe hoặc lí do cá nhân khác nên không đạt ở lần học tập thứ nhất, không phải vì lí do điểm số trực tiếp dẫn đến kết quả học tập không đạt. Kết quả của các nội dung khảo sát cụ thể (số phiếu, tỉ lệ phần trăm trên tổng số phiếu) theo thang đo likert 5 mức độ gồm: 1- Hoàn toàn không đồng ý; 2- Không đồng ý; 3- Trung lập; 4- Đồng ý; 5- Đồng ý hoàn toàn.

Các nội dung khảo sát gồm: 1) Tham gia đầy đủ các buổi học; 2) Môn học có giới thiệu các nội dung về chủ quyền biển, đảo, chủ quyền biên giới quốc gia; xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân,...; 3) Sau khi kết thúc buổi học, có tìm hiểu thêm các nội dung được giới thiệu trong môn học; 4) Giảng viên kết hợp sử dụng nhiều phương pháp dạy học; 5) Cảm thấy hứng thú với nội dung môn học, được hoạt động tích cực trong các buổi học; 6) Qua môn học cảm thấy tự hào về truyền thống dân tộc, có mong muốn được cống hiến khi có điều kiện phù hợp; 7) Sẵn sàng tham gia nghĩa vụ quân sự hoặc hoạt động phục vụ cộng đồng; 8) Nếu môn học này trở thành môn tự chọn thì vẫn lựa chọn để học tập; 9) Mỗi người làm tốt công việc của mình chính là hành động bảo vệ Tổ quốc thiết thực, cụ thể nhất; 10) Truyền thống yêu nước là động lực to lớn để dân tộc Việt Nam vượt qua mọi khó khăn; 11) Chủ nghĩa

yêu nước có ý nghĩa lí luận sâu sắc hơn so với truyền thống yêu nước; 12) Lan tỏa, chia sẻ các thông tin tích cực trên không gian mạng chính là yêu nước (xem Bảng 3).

Bảng 3: Thống kê kết quả khảo sát sinh viên

Nội dung khảo sát	Mức 1	Mức 2	Mức 3	Mức 4	Mức 5
(1)	0 0,0%	0 0,0%	02 0,9%	189 88,7%	22 10,3%
(2)	0 0,0%	0 0,0%	01 0,5%	200 93,9%	12 5,6%
(3)	04 1,9%	13 6,1%	68 31,9%	117 54,9%	11 5,2%
(4)	0 0,0%	0 0,0%	06 2,8%	192 90,1%	15 7,0%
(5)	23 10,8%	31 14,6%	35 16,4%	119 55,9%	05 2,3%
(6)	0 0,0%	01 0,5%	61 28,6%	128 60,1%	23 10,8%
(7)	0 0,0%	0 0,0%	23 10,8%	101 47,4%	89 41,8%
(8)	0 0,0%	02 0,9%	45 21,1%	133 62,4%	33 15,5%
(9)	0 0,0%	0 0,0%	12 5,6%	186 87,3%	15 7,0%
(10)	0 0,0%	0 0,0%	17 8,0%	171 80,3%	25 11,7%
(11)	03 1,4%	03 1,4%	67 31,5%	126 59,2%	14 6,6%
(12)	02 0,9%	11 5,2%	54 25,4%	134 62,9%	12 5,6%

4.2.2. Về kết quả phỏng vấn giảng viên

Cả bốn giảng viên tham gia phỏng vấn đều có ít nhất 5 năm tham gia giảng dạy môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam. Theo giảng viên, môn học có sứ mệnh góp phần giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên. Các biểu hiện thể hiện phẩm chất yêu nước của sinh viên trong môn học: tích cực tham gia học tập, lắng nghe giảng viên giảng bài, thực hiện các nhiệm vụ thuyết trình, thảo luận, đúng tiến độ. Ngoài ra, giảng viên 2 cho rằng, có 02 biểu hiện rất tốt của sinh viên như trao

đổi với giảng viên về các tài liệu học tập bổ trợ bên cạnh tài liệu học tập chính, đề nghị giảng viên làm rõ hơn các nội dung trong bài học.

Bên cạnh đó, giảng viên 1 và giảng viên 3 cho rằng, phương pháp dạy học, hình thức tổ chức lớp học của giảng viên sẽ quyết định đến hiệu quả học tập của sinh viên. Phần lớn sinh viên thích thú giảng viên sử dụng các phương pháp dạy học tích cực hơn là phương pháp thuyết trình truyền thống, trong khi vì áp lực thời gian, số lượng sinh viên trong nhiều nên giảng viên ít có thời gian để sinh viên hoạt động. Đồng thời, có không ít sinh viên lo là trong học tập vì nhiều lí do, trong đó chủ yếu là do môn học chỉ tính số tín chỉ tích lũy, không tính vào điểm trung bình chung.

5. Thảo luận

5.1. Đánh giá kết quả khảo sát thực trạng

Mục tiêu và chuẩn đầu ra môn học tại Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh là phù hợp theo nguyên tắc SMART (Specific - Tính cụ thể; Measurable - Tính đo lường; Attainable - Tính khả thi; Relevant - Tính thực tế; Time-Bound - Tính ràng buộc về thời gian), bảo đảm kiểm tra, đánh giá được. Phù hợp định hướng giáo chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên. Với mục tiêu giáo dục toàn diện về mọi mặt cho sinh viên, việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước trong trường, qua môn học đã tạo ra những cơ hội thiết thực cho sinh viên học tập tu dưỡng phẩm chất đạo đức, rèn luyện và hoàn thiện bản thân từ đó có nhận thức đúng đắn về ý thức trách nhiệm đối với quê hương đất nước và nghĩa vụ đối với công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, còn một số sinh viên chưa đạt được mục tiêu, chuẩn đầu ra trong môn học, chưa ý thức đầy đủ vai trò, trách nhiệm của bản thân trong học tập, còn mơ hồ về tình hình chính trị, xã hội của đất nước trong bối cảnh có nhiều yếu tố tác động mạnh mẽ. Nếu sinh viên có nhận thức, bộ lọc cá nhân không tốt sẽ là cơ hội để các đối tượng lợi dụng, gây ra các tác động xấu.

Kết quả học tập của người học và kết quả khảo sát ý kiến cho thấy, phần lớn sinh viên đã nhận thức đúng tầm quan trọng của công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cũng như công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước trước tình hình hiện nay, qua đó nâng cao được ý thức, tinh thần, thái độ và trách nhiệm của bản thân trong học tập. Tuy nhiên, với điều kiện số lượng sinh viên khá lớn tại trường, việc quan tâm, giáo dục đúng mức đến từng sinh viên còn gặp khó khăn. Bên cạnh những sinh viên có nhận thức đúng

về vai trò quan trọng của chủ nghĩa yêu nước, vẫn còn một số sinh viên thờ ơ với nhiệm vụ quốc phòng, an ninh và cho rằng, chỉ cần qua môn là đủ nên chưa chú tâm vào môn học.

Về ưu điểm, đội ngũ giảng viên giảng dạy môn học có phương pháp giảng dạy phù hợp với đối tượng sinh viên. Không khí lớp học sôi nổi, tích cực, sinh viên được tiếp cận với phương pháp dạy học mới, được tham gia vào các hoạt động học tập. Tuy nhiên, một số tiết học còn nặng về thuyết trình, giảng viên chưa tăng cường trao đổi, đối thoại, thảo luận với người học trong quá trình học tập cũng như giải quyết vấn đề thực tiễn có liên quan. Về việc học của sinh viên, do tính đặc thù của môn học, quân số học tập đông, sinh viên còn thụ động, chỉ lắng nghe và ghi chép. Cần có các biện pháp để tiếp tục đổi mới phương thức giảng dạy cũng như khơi gợi sự tích cực, chủ động từ người học nhằm phát huy tính tích cực học tập của sinh viên, tránh nhàm chán, rập khuôn.

5.2. Biện pháp cải tiến dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên

Đảng và Nhà nước ta luôn coi trọng hoạt động giáo dục quốc phòng và an ninh, coi đó là bộ phận quan trọng của nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, góp phần bảo vệ vững chắc Tổ quốc từ sớm, từ xa. Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013, Điều 4 xác định mục tiêu của giáo dục quốc phòng và an ninh là “Giáo dục cho công dân kiến thức về quốc phòng và an ninh, để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa” (Quốc hội, 2013). Thực tế giảng dạy môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam cho thấy đặc thù của việc giảng dạy và học tập là phải vận dụng được các phương pháp giáo dục tổng hợp, đa dạng, phù hợp với từng nội dung và đối tượng. Trong đó, xác định rõ mục tiêu, chuẩn đầu ra môn học, đặc biệt là các chuẩn đầu ra về thái độ, để định hướng giá trị yêu nước cho sinh viên trong quá trình học tập môn này.

Đối với việc định hướng chính sách, công tác quản lý các cấp cần tiếp tục thực hiện theo yêu cầu của sự nghiệp đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo theo quan điểm Đại hội XIII của Đảng, tiếp tục rà soát, bổ sung, cập nhật chương trình, nội dung gắn

với đổi mới quan điểm, phương pháp, kỹ thuật dạy học. Đây là những yếu tố căn bản, trực tiếp quyết định đến chất lượng giảng dạy, trong đó việc định hướng chính sách, công tác quản lý các cấp cần có sự quan tâm chỉ đạo và giám sát đối với công cuộc đổi mới các phương pháp dạy học, từ đó phát huy tốt vai trò, trách nhiệm trong việc triển khai thực hiện giảng dạy theo đúng các quy định của pháp luật. Cơ quan có thẩm quyền cần nghiên cứu, ban hành chuẩn đầu ra chung trong môn học, xác định rõ các yêu cầu cần đạt về thái độ theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước. Làm cơ sở vận dụng hiệu quả các phương pháp dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam, từng bước nâng cao nhận thức của sinh viên trong học tập, quán triệt các quan điểm về đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quốc phòng, an ninh, các kiến thức, kỹ năng cơ bản về quân sự. Đồng thời, khơi dậy lòng yêu nước, niềm tự hào, tự tôn dân tộc, rèn luyện và nâng cao nhận thức bản thân, ý thức trách nhiệm trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Đội ngũ cán bộ, giảng viên là một trong những nhân tố chủ chốt hàng đầu có vai trò chủ đạo trực tiếp quyết định đến chất lượng giảng dạy. Do đó, việc bồi dưỡng, nâng cao trình độ, năng lực toàn diện, kỹ năng sử dụng các phương pháp dạy học của đội ngũ giảng viên đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ và góp phần nâng cao chất lượng dạy học. Chú trọng bồi dưỡng các kiến thức lý luận về chủ nghĩa Mác - Lênin, nội dung khoa học của tư tưởng Hồ Chí Minh, các đường lối, quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, luật pháp của Nhà nước trong bối cảnh mới. Đặc biệt, cần nâng cao kiến thức chuyên môn theo yêu cầu, đa dạng hóa các phương pháp giảng dạy, vận dụng hiệu quả các phương pháp giáo dục, góp phần nâng cao chất lượng dạy học. Trong đó, chú trọng các quan sát quá trình, để kịp thời điều chỉnh thái độ, tinh thần trách nhiệm học tập của sinh viên.

Về vai trò phối hợp của sinh viên, sinh viên cần phát huy tinh thần trách nhiệm cao, tính tích cực, tự giác đối với nhiệm vụ của môn học. Nội dung giáo dục trong môn học có liên quan trực tiếp đến tình hình an ninh chính trị, quốc phòng của đất nước, nhiệm vụ và mục tiêu, yêu cầu bảo vệ Tổ quốc và đường lối, quan điểm của Đảng. Vì vậy, sinh viên cần phát huy tinh thần trách nhiệm, tính tích cực, tự giác trong học tập, chuyển quá trình dạy học thành quá trình tự học. Từng bước nâng cao chất lượng, hiệu quả và phương pháp dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt

Nam. Theo đó, để nâng cao tinh thần trách nhiệm, tính tích cực, chủ động, tự giác, sinh viên cần được quan tâm, động viên kịp thời, giáo dục đúng định hướng, tự xây dựng động cơ, quyết tâm học tập, có thái độ học tập nghiêm túc, tận dụng thêm thời gian ngoài giờ nghiên cứu các tài liệu để bổ trợ kiến thức.

Tóm lại, để nâng cao hiệu quả dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên, không chỉ cần đổi mới các phương pháp dạy học mà còn phải kết hợp hài hòa giữa học tập và giáo dục, rèn luyện sinh viên, thực hiện đồng bộ các giải pháp, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, tài liệu, mô hình học cụ dạy học, bồi dưỡng kỹ năng quân sự quốc phòng cho sinh viên. Từ đó, sinh viên có nhận thức đúng đắn về vai trò của môn học cũng như trách nhiệm của bản thân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

6. Kết luận

Giáo dục là hoạt động lâu dài và có mục đích nhất định, việc giáo dục luôn có vai trò quan trọng trong định hướng phát triển bền vững một đất nước. Đối

mới chương trình, nội dung và phương pháp dạy học là một yêu cầu cần thiết nhằm đáp ứng mục tiêu đổi mới của nền giáo dục trong giai đoạn hiện nay. Nghiên cứu nội dung thực trạng dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho thấy ý nghĩa giáo dục các giá trị yêu nước trong hoạt động giáo dục quốc phòng và an ninh. Là tiền đề để nâng cao được nhận thức toàn diện của sinh viên về vai trò, ý nghĩa, niềm tin, ý thức, trách nhiệm đối với nhiệm vụ xây dựng xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân vững mạnh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Kết quả nghiên cứu của bài báo đã đề xuất các biện pháp cải tiến hiệu quả dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam theo định hướng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên. Khẳng định sự cần thiết phải đổi mới và vận dụng linh hoạt, hiệu quả các biện pháp vào dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam góp phần giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên.

Tài liệu tham khảo

- Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng. (2022). *Chủ nghĩa yêu nước Việt Nam (Chương trình bồi dưỡng chuyên đề dành cho cán bộ, đảng viên và Nhân dân)*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2020). *Thông tư số: 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18/3/2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về Ban hành Chương trình Giáo dục Quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học*. Hà Nội.
- Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (Tập I)*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Quốc hội. (2013). *Luật Giáo dục Quốc phòng và an ninh* (Luật số 30/2013/QH13). Hà Nội.
- Thủ tướng Chính phủ. (2016). *Phê duyệt khung trình độ quốc gia Việt Nam* (Quyết định số 1982/QĐ-TTg). Hà Nội.
- Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh. (2023). *Báo cáo tự đánh giá cơ sở giáo dục theo tiêu chuẩn đánh giá chất lượng cơ sở giáo dục đại học của Bộ Giáo dục và Đào tạo giai đoạn đánh giá từ năm 2018 đến năm 2023 (Cập nhật sau kết quả thẩm định)*. Thành phố Hồ Chí Minh.
- Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh. (2024). *Đề cương chi tiết Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam (nội bộ)*.